

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni.

Sîntem, ori nu sîntem?

(S.) Guvernul maghiar zice că nu sîntem. Marele cunosător și deslegător al chestiei naționale, dl. *Jeszenszky* așa a restălmăcit legea despre „egala îndreptățire a naționalităților”, că nu sîntem! Nu sîntem popor de sine stătător între popoarele Ungariei, nu formăm naționalitate independentă, ci sîntem simpli cetățeni maghiari cu „*buzé valaké*”. Numai ca atari avem dreptul a vieții în Ungaria, unde ne putem desvolta dacă vrem, în limba statului, și unde ne putem folosi de drepturi cetățenești, în măsura în care binevoitorul guvern, din cas în cas, ne va permite.

Așa zice *Jeszenszky*, și așa zice *Bánffy*. Așa zice parlamentul maghiar și așa zice aproape întreaga societate maghiară.

Nu e lucru nou. Tot aceasta ni s'a spus nouă și altă-dată, mult mai înainte; de pildă în *Aprobatele* de rușinatoare memorie, (nu pentru noi, ci pentru plăsmuirii lor), unde ni s'a pus în vedere că sîntem „numai tolerați în țeară”. (De aci și-a împrumutat de bună-seamă și marele sdobrot de naționalități, *Tisza*, principiul proclamat în dietă, că „cine nu e mulțumit, se meargă în România!”).

Pe lângă toată absurditatea cuprinsă în *Aprobate*, un lucru bun totuși se găsește în ele.

Acela, că pe atunci Maghiarii vorbeau despre noi ca despre un popor independent, numindu-ne „*Oláh natio*”. Pe atunci eram dar națiune, deși „numai tolerată”, ear' azi nu sîntem mai mult „numai tolerați”, sîntem cetățeni independenți ai Ungariei, dar nu sîntem națiune; nu sîntem „*oláh natio*!”

Așa zice constituția țerii, care nu cunoaște decât numai o singură națiune în Ungaria, națiunea maghiară și așa ne spun toate legile ungurești, croite dela dualism încoace.

E cam curios a nega aceea - ce există, aceea-ce vezi cu ochii, de ce te atingi în fiecare zi, și de ce te sparii, când numai îi auzi de nume, dar Maghiarii au arătat că la dinșii și aceasta e cu puțință.

Și aceasta au făcut-o Maghiarii totdeauna, atunci când aveau puterea în mîna lor. Când erau tari. Au făcut-o în scurtă lor domnie dela 1848, și o fac mereu, de când desastrul dela *Königrätz* i-a făcut de nou stăpâni peste țeară. În intervalul de 17 ani însă, cât au fost și ei sub altă stăpînire, când sufereau dela guvernul austriac aceea-ce azi noi suferim dela ei, aveau cu totul alte vederi. Atunci nu ziceau, că „*nu sîntem*”; din contră, ne făceau toate promisiunile posibile, ca „*sé fim*”, se trăim cu dinșii la olăță, egali la sarcini și la drepturi.

Pe atunci existau popoare, naționalități nemaghiare în țeară!

În răspunsul din 24 Februarie 1866 dat la mesajul de tron, cu care li s'a deschis dieta, ei ziceau de pildă următoarele cu privire la asigurarea drepturilor naționalităților:

„Ne vom năsu a împlini tot ce recere binele public al patriei, și ce ne impune datorința noastră cetățenească. În lucrările noastre vom porcede din principiile fundamentale ale constituției; îndreptarul nostru va fi totdeauna dreptatea și echitatea față cu toate clasele cetățenilor patriei fără privire la confesiune și limbă.

Vom lua în considerare aceea-ce am declarat în adresa noastră umilită din 1861, că simțul național ce se desvoolă din ce în ce mai tare, trebuie luat în considerare și nu se poate măsura cu măsura timpurilor trecute și a legilor învechite. Nu vom nita, că locuitorii nemaghiari ai țerii ungurești încă sînt cetățeni ai țerii ungurești, și noi cu promptitudine sinceră vom a garanta prin lege toate cele recerute de interesele lor, și de interesul public al patriei. La facerea legilor referitoare la interesele diferitelor naționalități vom urma principiile de dreptate și echitate!”

Cum s'a ținut dieta maghiară de aceste promisiuni, — o știm cu toții foarte bine, ear' cine nu o știe — o simte.

Și mai precis s'a exprimat pe acele timpuri bărbatul lor de stat, baronul *Eötvös* în opul său „*chestiunea naționalităților*” în care zicea: „chestiunea naționalităților nu se poate decide prin vocea imperativă a majorității, ci numai prin înțelegerea reciprocă. Deslegarea nu o putem ajunge dar' pe calea care o urmărim noi (Maghiarii)”.

Tot acest baron *Eötvös* însă a făcut trei ani mai târziu cea mai strasică opoziție proiectului de lege despre „naționalități”, prezentat dietei prin deputați naționali, și a sprijinit cu căldură proiectul „*caricatură*” compus de înțeleptul patriei *Francisc Deák*, care a și devenit lege, însă numai pentru aceea, că se remănă literă moartă, neexecută.

Interesante de tot sînt însă promisiunile ce ni le făcea așa numitul comitet național-maghiar, condus de *Kossuth*, care la anul 1860 a comunicat principelui Cuza din România întregul său proiect referitor la egala îndreptățire a naționalităților nemaghiare din Ungaria și care era următorul:

1. Fie-care comună va hotărî ea însăși care i va fi limba sa oficială. În această limbă ea va face să se redacteze procesele verbale ale ședințelor sale, raporturile și adresele sale către comitat, petițiunile sale către guvern și dietă. Fie-care comună va decide afară de aceasta, care are să fie limba învățămîntului în școlile sale.

2. Fie-care comitat va hotărî, cu majoritatea voturilor care are să fie limba administrativă. În această limbă el va adresa procesele sale verbale și va corespunde cu guvernul, și tot în această limbă îi vor fi expedate decretalele și răspunsurile guvernului.

3. Membrii dietei ungurești, se vor pute servi în discuțiunile parlamentare de ori care din limbile țerii.

4. Legile vor trebui să fie promulgate în toate limbile adoptate de către comitate și comune.

5. Toți locuitorii țerii se vor pute asocia în libertate în interesul naționalității lor respective, ori care ar fi, în mari comunități naționale; vor pute convoca întruniri mai mult sau mai puțin numeroase, să institue adunări periodice prin delegații lor. Ei vor pute asocia și se numească copii naționali, pe cari îi vor numi voievozi sau hospodari, sau cu ori-ce alt nume vor voi.

6. Comunităților naționale ei vor adăuga, dacă această le convine, guvernul bisericii și al școlilor. Ei vor pute numi în libertate pe capii lor eclesiastici și să le dea, dacă vor găsi că este bine, titlul de patriarhi, mitropoliți sau ori-ce alt titlu.

7. Ei vor pute face statute în privința organizării cât și a administrației asociațiilor și a tuturor intereselor lor, atât naționale cât și religioase.

8. Statul nu le cere decât un lucru: publicitatea deliberărilor și a tuturor actelor lor...

Memorandul, în care se cuprinde acest proiect mai conține apoi următoarele pasaje adresate principelui Cuza:

„Principe! Proiectul despre care v'am dat această scurtă arătare, admite ca diferitele populațiuni ale Ungariei și ale Transilvaniei să poată avea, fie relativ la necesitățile naționale fie relativ la tot ce privește desvoltagea prosperității lor, încă și alte dorințe pe lângă cele la cari se referă această lucrare, și cari au fost poate scăpate din vedere numai pentru-că nu le cunoaștem. Proiectul nostru exprimă convingerea, că Ungaria în toate aceste privințe va consimți la tot aceea ce un frate poate cere în mod echitabil dela alt frate. Împărșim toți această convingere și promitem a întrebuița în acest înțeles întreaga noastră influență!”

Așa voea *Kossuth*, bătrînul, la anul 1860 se deslege chestiunea națională. Și sub *Kossuth* trebuie să înțelegem națiunea întregă maghiară, pentru-că comitetul național maghiar, cu sediul în *Turin*, lucra pe atunci în numele poporului maghiar.

Atunci dar', când Maghiarii se aflau în strîmtoare, când erau despoiați de

drepturi, nu ziceau că „*nu sîntem*”. Atunci existam și eram priviți din partea lor de un factor însemnat în țeară, care poate se ajute și poate se strice.

Kossuth voea pe atunci să însceneze o nouă revoluție maghiară în contra dinastiei, și de aceea avea lipsă de concursul principelui Cuza, și de ajutorul nostru. De aceea ne întitula dar' per „*frate*”. *Kossuth* însă ajuns la scop, tot atât de puțin s'ar fi ținut de cuvînt, cum s'a ținut *Eötvös*, și ceilalți politicieni maghiari, și cum s'a ținut dieta maghiară. Zace în firea Maghiarului a promite, când se află în primejdie și în strîmtoare, cerul și pămîntul, marea cu sarea, ca apoi, când ajunge la bine, să le uite toate, să le nege toate.

Nu în chip de înfruntare le-o spunem aceasta. Constatăm numai, că maghiarii sînt cum sînt. Noi nu-i vom îndrepta; și nu vom face nici încercarea de ai îndrepta. Rămână așa cum sînt. Noi voim să constatăm numai cu propriile lor fapte și vorbe absurditatea guvernului tolerat de ei, care vine azi și ne deneagă existența, ne șterge din cartea vieții politice; care cu o trăsătură de condeiu zice că „*nu sîntem*”.

Dar' noi „*sîntem*” și „*vom fi*”! Sîntem aceea-ce am fost totdeauna, popor credincios tronului, patriei și neamului său! Sîntem o „națiune” proclamată la anul 1848 prin sine însăși de națiune liberă și independentă. Sîntem un popor care nu cerșește, și nici nu primește fărîmături de pe masa, la a cărei bogată încărcare a contribuit, și contribuie și dînsul, ci care cere, pretinde drepturi ce-i compet, pe baza dreptului naturii de o parte, ear' de altă parte, pe baza dreptului istoric.

Sîntem și vom fi, pentru-că nici viața nu ni-se poate șterge, dar' nici trecutul nu ni-se poate șterge din istorie cu — condeul dlui *Jeszenszky*.

Sîntem, și nu sîntem din grația Maghiarilor ci din propriile noastre puteri! Sîntem și cît sîntem, datorință avem să le arătăm că sîntem. Să le dovedim, că în casa noastră, în familia noastră, în școala, în biserica, în comuna noastră noi sîntem stăpâni, și nu putem permite ca ei să ni-se impună de stăpâni, impunându-ne chiar și limba lor, o limbă străină, pe care nu o înțelegem, nu voim să o înțelegem, nu o putem iubi și nu o iubim, chiar pentru-că ni-se impune cu forța.

Din ce sînt dar' mai mari sforțările lor de a nega existența noastră cu atât mai mari au să fie și acțiunile noastre pentru a le dovedi că „*sîntem*”. Să ne afirmăm dar' pretutindenea și la toate ocaziunile. Să le arătăm că: „*sîntem și vom fi*”!

Sibiu, 19 Martie n.

Acțiunea tinerimei. Din *München* primim înveselitoarea știre, că tinerimea noastră academică a început o serie de conferințe în limba germană, cu scopul de a pune pe studenții germani în cunoștință de cauză asupra chestiunii române.

Prima conferință a ținut-o Sâmbăta trecută tinêrul I. S. ce o p. l, care a vorbit despre: „Nisuițele poporului român din Transilvania și Ungaria”.

Felicităm tinerimea din *München* pentru această norocoasă idee și dorim să aibă mult succes și — imitatori.

Din Cap-St.-Martin. Se telegrafează, că *M. Sa Monarchul* a fost ieri la *Nizza*, unde a vizitat pe *Victoria*, regina Angliei. La orele 5 d. a. a sosit înderăt la Cap-St.-Martin, unde a primit visita regelui din Saxonia, care seara a plecat spre casă. *M. Sa* pleacă azi, Vineri, din Cap-St.-Martin la Viena, unde va sosi Sâmbăta seara la orele opt.

Demisia dlui D. A. Sturdza.

Foile patriotice din Budapesta aduc următoarea telegramă primită din București: „La insistențele unanime ale senatului, guvernului și a întregului partid liberal, *D. A. Sturdza* și-a retras demisia din presidenția senatului. Între *Sturdza* ca șef al partidului liberal și între guvern domnește cea mai perfectă înțelegere”.

Adecă vorba aluia: „*Uite Sturdza, nu e Sturdza!*” Așa fac oamenii politici, la vîrstă de 64 ani.

Din parlament. Ieri, Joi, s'a terminat discuția asupra bugetului ministrului de finanțe, care într'o vorbire mai lungă a declarat, că în chestiunea cotei guvernul va dovedi, că se fîne de cuvînt și va apêra interesele țerii.

Oare ce se însemneze acest glas — răboinic?

Apostolii limbii maghiare.

Ministrul de culte și instrucțiune publică remunerează în fiecare an cu câte un mic bacșiș pe acei apostoli ai culturii și limbii maghiare (înțeleg: dascăli populari), cari fac mai bune progrese cu școlarii nemaghiari în învățarea limbii maghiare. Zilele trecute a împărțit de nou între 100 de astfel de apostoli și apostolițe câte 50 fl.

Ar fi bine să ne comunice dl ministru și lista acestor „apostoli”, ca să vedem cîți sînt de — ai noștri!

Politica externă a monarhiei.

II.

Dualismul e forma sub care se prezintă dela 1867 încoace marea putere habsburgică. Pentru dinastie lucrul de căpetenie e — marea putere. Cum se manifestează această mare putere înăuntrul, — oare în formă constituțională, absolutistă, în forma federalismului, a centralismului, a dualismului? — e lucru de a doua categorie, care se poate schimba după cum pretinde interesul primar, adecă interesul de a se pute susține ca mare putere.

Acum evenimentele din Orient anunță apropierea mult amănatei desmembrări a Turciei. Monarchia, ca mare putere interesată în primul loc, trebuie să iee parte la această desmembrare. Pentru pozițiunea, vază, de mare putere, regula generală e: cine nu crește, slăbește.

Puterile angajate în Orient: Anglia, Rusia, Franța, eventual și Italia, își vor lua partea din Turcia; — Austro-Ungaria, dacă vrea să se susțină față cu aceste puteri pe același nivel, va trebui încă să iee parte la împărțirea Turciei. Aceasta trebuie să o facă din aceleași motive, din cari înainte cu o sută de ani a luat parte la împărțirea Poloniei.

Față cu această necesitate — recunoscută și de Maghiarii cu gânduri mai calme — un jurnalist din Pesta susține că pentru o atare anectare nu s'ar afla majoritate nici în parlamentul din Pesta, nici în cel din Viena. Dar' această părere e greșită.

Parlamentul cel nou ales, din Austria, va avea o majoritate coveșitoare federalistă, deci se va emancipa de gîrgăunii centraliștilor din 1878.

Parlamentul maghiar din Pesta se poate compune după plac. Cu puterea executivă, cu forța brachială, care a adunat în sfatul țerii, pe *populus Bánffyanus* (vorba contelui Apponyi), s'ar putea tot atât de bine aduna un parlament cu o insuficiență ne mai pomenită pentru anectarea Bosniei, a Macedoniei, ba chiar a Asiei Mici pe basă tot atât de „legală” și conformă dreptului ca și cea a fiitului „drept public maghiar”.

O rezistență serioasă a Maghiarilor față cu acest postulat al politicii de mare putere a dinastiei este astăzi imposibilă.

Episoda din 14 April — 13 August 1849 nu se poate repeta așa ușor, precăt de ușor se provoacă jurnaliștii jidani „independentiști” la ea, spre a speria „*Bécs*”-ul. E adevărat că o opozițiune tumultuoasă poate să facă neplăceri în executarea acestei politici — dar serios nu o poate împedeca.

Anectându-se o parte însemnată a Turciei europene de acum la Monarchia noastră, starea astfel schimbată a Monarchiei, mai curând ori mai târziu, va trebui să aducă după sine și o schimbare a actualei forme dualiste. Această necesitate devine și mai verosimilă, dacă luăm în considerare creșterea continuă a curentului federalistic în partea apuseană, mai cultă și mai populată, a Monarchiei.

Față cu aceste considerațiuni a căror îndreptățire nu o neagă nici chiar arhiepiscopul Beksics Gusztáv (vezi art. de fond al „*Tribunei*” nr. 46 a. c.), Maghiarii ar trebui să se îngrijească din bună vreme să câștige naționalitățile pentru sine, — însă ei lucră tocmai din contră.

Cum cugetă ei, cari după statistica lor oficială cu Jidanii împreună numără șapte milioane, să se lupte cu celelalte 37 de milioane, ale monarhiei? — Aceasta e un lucru ce nu-l poți înțelege, dacă nu presupui, că în genere — ei nu cugetă.

Noi Românii i-am pute asigura, că față cu ura acum generală a Cisleitaniei, cu neîndestulirea asemenea generală a naționalităților și a dinastiei, nu vor pute învinge ori-și-cît se vor provoca la preținsele lor drepturi istorice.

Dar' asigurările noastre sînt zadarnice. În contra vanității oarbe naționale, pare-că nu există leac, și se vede, că Maghiarii aleargă în ruptul capului spre ajungerea acelei stări în care ei uitându-se la cocostrei, se poată declama cu poetul lor *Tompa Mihály*:

„*Nektek két hazát adott végzetek*
Nekünk csak egy volt, az is elveszett!”

Ceea-ce pe românește, înseamnă: „Vouă v'a dat soarta două patrii; noi am avut numai una și și aceea am pierdut-o”...

Meditator.

DIN BUCOVINA.

Alegerile în orașe. — Comitetul executiv. — Deputatul Dr. George Popovici.

— Scrisoare particulară. —

Cernăuți, 16 Martie n.

Întâmplările petrecute la alegerea deputaților din orașul nostru vor lămuri încetva opinia acestor Români, cari încă nu cunosc din propria experiență situația politică înecată, în care trăim noi în Bucovina.

În *Radauți* erau doi candidați, dintre cari a reușit cel „german-național”, profesorul *Roschmann*, ear cel „german-liberal”, *Miskolczy* a picat.

Pentru noi Românii acest rezultat e de tot îmbucurător, de oare-ce partidul german național a observat totdeauna o atitudine foarte favorabilă cauzei naționale române, mai ales celei a fraților noștri din Ardeal, pe când „liberalii”, aderenți ziarelor „*Neue Freie Presse*” și „*Pester Lloyd*”, admiratorii Maghiarilor, ne-au fost totdeauna dușmani pronunțați, chiar și aici, în Bucovina. Cu toate acestea — lucru ciudat — „conducătorii” noștri români înclină mai mult spre „liberalul” *Miskolczy* și nu sînt de loc împăcați cu alegerea dlui *Roschmann*.

În *Cernăuți* Românii deasemenea nu sînt atât de numeroși, ca să reușească cu un candidat național pentru casa deputaților din Viena; deci, ca și până acum, ambii candidați, cari au aspirat și de astă-dată pentru mandatul *Cernăuțului*, erau străini: anume Polonul *Kochanowski* și Dr. *Straucher*, care aparține partidului „social-politic” (care nu este a se confunda cu cel „socialist”). Cel dintău este aderent al partidului „liberal” și ca atare adversarul neamului românesc. Pe timpul luptelor îndreptate în contra Românilor de fostul președinte al țerii, *Pace*, dl *Kochanowski* a lucrat foarte activ împreună cu dușmanii noștri a contribuit prin demisiunea sa ca deputat al dieter țerii, la disolvarea

acestei întruniri parlamentare, disolvare înscenată de dl Pace ca să-și poată forma o majoritate nouă în contra Românilor. Dl Kochanowski a reușit atunci, ca să fie ales candidatul lui Pace în contra candidatului român.

Ca reprezentant parlamentar dl Kochanowski s'a opus totdeauna cererilor noastre pe teren național-cultural, economic și școlar.

Di Straucher, deși de neam străin, a observat ca membru al consiliului comunal din Cernăuți o atitudine favorabilă națiunii române, a cerut introducerea învățământului obligatoriu al limbilor țării în școlile nemțești, s'a exprimat în favorul înființării unui gimnasiu românesc în Cernăuți; în sfârșit, în anul trecut, când era vorba de o petiție adresată oficiului comunal din partea internatului de băieți români, cerându-se cedarea unui loc pentru clădirea unui edificiu potrivit: unicul membru al consiliului comunal, care a cerut cuvântul și s'a rostit hotărât pentru acordarea locului, era dl Straucher. Astfel, dacă avem alternativă între acești doi candidați, răspunsul nu va fi greu, pe care să-l alegem înșă „comitetul executiv al conducătorilor Români” a decis, ca Români din Cernăuți să voteze pentru Kochanowski. Nu suntem informați ce transacțiuni s-au încheiat la așa o decizie ridicolă, dar precum se vede, nu pot fi decât considerații pur personale.

Cu toate acestea dl Straucher a fost ales în contra hotărârii „conducătorilor” earși cu spriginul alegătorilor români, cari au votat toți pentru dînsul.

Să vedem acum ce este oare acest comitet al conducătorilor „Români”?

Este o asociațiune privată, care s'a dat porecla de „comitet executiv al proprietarilor mari” și care pretinde, că numai singur ar avea dreptul, de a conduce destinele poporului român. Cine i-a dat acest mandat? Proprietarii mari; ei bine, dar cine a dat celor 50 de proprietari mari mandatul, prin care comitetul ales de dînsii, să „conducă” treburile întregii populațiuni de peste 210 mii de Români? Nimenea; ci ei „au luat conducerea”. Cu aceste cuvinte ne-a anunțat „Gazeta Bucovinei” în toamna 1893, constituirea acestui comitet. În afaceri mai importante „comitetul executiv” admite și prezența deputaților români; acestia însă, fiind în cea mai mare parte aderenți ai actualilor „conducători”, vocea adevărată a națiunii române e totdeauna în minoritate.

Acum va participa la adunările conducătorilor nou alesul deputat Dr. George Popovici. Va rămâne și el cam izolat, dacă se va încerca a întreprinde vre-o acțiune în folosul națiunii românești; dar aceasta n'are să mai țină mult, că de acum înainte vocea dlui Popovici înseamnă mai mult decât întregul comitet executiv.

Să vedem de ce?

Dl Dr. George Popovici este ales din curia V., adică din acea curie, în care s'a acordat prin noua lege electorală sufragiul universal. Cercul electoral al dlui Popovici este jumătatea Bucovinei, și cuprinde aproape întregul popor român din această țară; deci dl Popovici este ales prin sufragiu universal de către întregul popor din Bucovina, vocea lui este vocea adevărată a poporului român.

Și într'adevăr domnul Popovici posedă încrederea întregii națiuni române din această țară.

Drept dovadă, că „comitetul executiv” ales de sine însuși nu mai posedă încrederea,

este chiar votarea Românilor cernăuțeni în contra lui Kochanowski. Comitetul a „decis” și societatea „Concordia” (un fel de apendice al comitetului) a „hotărât”, ca alegătorii din Cernăuți să voteze pentru Kochanowski; alegătorii însă au votat contra, va să zică, poporul român nu-și mai bate capul cu acești conducători. Ear „Gazeta Bucovinei” se vede, că ne ține pe noi, Români din Bucovina, de imbecili, dacă descrie pe acești politicieni, pe întemeietorii gimnasiunilor ruten, pe protectorii rutenisării, destul de cunoscuți după faptele lor stricicioase, ca pe niște eroi naționali.

Între deputații din dieta țării posedem vre-o câțiva bărbați, cu simț național și cu cunoștințe amănunțite, cari lucrează la înaintarea intereselor națiunii românești, precum este dl Dr. de Volcinski, dl Turcan și puțini alții.

De acum înainte vom avea un reprezentant național la locul cel mai potrivit, adică în casa deputaților din Viena, pe domnul Dr. George Popovici.

E adevărat, că este numai unul, dar este reprezentantul unei idei, a ideii naționale, și ori-care ideal, ca să devină realitate, trebuie să-și aștepte intrarea într-o persoană, într-un bărbat, care să învingă obstacolele, ce i-se opun. Domnul Popovici este omul, precum îl dorim, el este un om integru, este Român, va să zică, a păstrat simțul individualității în sensul cel mai larg al individualității etnice, simțul de solidaritate cu rasa, cu neamul său, fără care omul rămâne o ființă inferioară și țintele sale cele mai înalte rămân nerealizabile. Acest simț, împreună cu celelalte calități eminente, îi asigură noului reprezentant al poporului român succesul pe toate căile.

Prezența domnului Popovici în parlamentul din Viena va schimba multe; prin caracterul său firm el va rămâne neaccesibil persuasiunilor „conducătorilor” oportuniști, ear ceilalți deputați români cu simț național, cari au rămas izolați până acum, precum a rămas dl G. Vasilescu, apoi alții, cari s'au lăsat împiedați până acum în orice acțiune, își vor redobândi astfel libertatea de a lucra, vor sprigini și ei politica națională, populară și etnică.

Astfel vom ajunge cu încredință și noi la mult dorita „solidaritate” și „unire”, sub a căruia prețel foarte mult eram reținuți până acum dela ori-care lucrare națională.

Astăzi solidaritatea nu există în publicul român, căci cei mai mulți nu sunt mulțumiți cu politica „conducătorilor”; dacă există solidaritatea apoi există numai în fantasia celor dela „Gazeta Bucovinei”.

Sperăm deci, că în curând Români bucovineni vor fi într'adevăr uniți, ear nu uniți pentru a sprigini „activitatea” stricicioasă de până acum, ci uniți pe cale bună, națională.

Ear acelor dintre Români bucovineni, cari poartă în urma lungului period trist al politicii distructive a celor 25 de ani, abia trecuți, au picat într'un fel de pesimism, sau fatalism și nu mai cred, că o îndreptare ar fi posibilă, acelor li-am aduce aminte următoarele cuvinte a lui Vasile Alecsandri, cuvinte atât de poetice, pe cât și de pătrunse de o adâncă filosofie:

„Dar cât un stîlp e în picioare,
Nu cade templul dăruit,
Și nici un neam vîntat nu moare,
Cât el mai are un fu bărbat.”

Rămăs din mîndre reverii
E dorul a noi doi,
E focul dragostei dîntăi,
Speranța mea de-apoi.

Tăcute-n sufletu-mi se sting
A vieții dureri toate;
Iubirea ta nime, nici-cînd,
S'o stingă nu o poate...

III.

Să mai privesc odată blînd
În ochi la tine, dragă,
Întinerire-ar al meu gînd
Și mîntea mea pribeagă.

Să te mai strîng odată drag,
La pieptul meu iubită,
Uitare-aș traiul meu pribeag
Și viețea mea cernită.

Să mai aline-al meu suspin
A tale dulci cuvinte,
Ah, cum aș ști eu să mă-nchin
Iubirii tale sfînte.
(Budapesta). Vasile Mester.

Un singur om de vîieță tare
Poartă 'n sin mii de oameni tari:
Precum o ghindă 'n coaja-i are
Un verde codru de stejari.

Ear prin iubire de moșie
Și prin credința 'n Dumnezeu,
Un om plătește cât o mie
Stăpîn pe viitorul său!

Din România.

Altă crîșă! D-l Sturdza s'a revocat demisia, și-a ocupat scaunul de președinte în senatul român, dar în schimb s'a dus vicepreședintele. D-l Petru Grădișteanu i-a trimis următoarea scrisoare:

Domnule Președinte! Respectul ce datoresc senatului, care m'a ales, demnitatei de vicepreședinte, cu care m'a onorat, și d-voastră, alături de care sînt chemat a lucra, îmi impun datoria de a vă ruga să bine-voiți a prezenta onor. senat demisiunea mea de vicepreședinte, pentru-că nu cred că mă mai pot bucura de această înaltă distincțiune, din momentul în care unul din membrii biroului s'a crezut autorizat a trata de încorectă și neconvincătoare purtarea mea ca vicepreședinte.

Părăsit, pe cînd presidam, de toți d-nii secretari, în mijlocul unei discuțiuni încheiate, așa în cît am fost nevoit să mă întrec pe orator și să suspend ședința, am crezut și cred că mi-am făcut datoria chemînd pe fie-care la îndeplinirea datoriei sale, și eram în drept să adaug, că acei ce pentru motive ce n'am să cercetez, nu voesc să ia parte la lucrările biroului, n'au decât să-și dea demisiunea, pentru ca senatul să-și poată înlocui.

Nu mi-am permis să calific atitudinea d-lor către mine. Unul din domniile lor a crezut însă nemerit a întrebuița cuvinte ofensatoare la adresa mea.

Pentru-că situațiunea astfel creată ar putea împiedeca buna înțelegere pentru membrii biroului, cari-și datoresc unii altora o cordială deferență, pentru-că țin a nu turbura în nimic armonia ce domnește în partid, remit onor. senatului mandatul ce mi-a făcut onoarea a-mi încredința, fără a-l fi solicitat, și vă rog să binevoiți a fi pe lângă matural corp, cărui sînt mîndru a-i aparține, interpretul sentimentelor mele de grațitudine pentru onoarea ce mi-a făcut, pentru concursul bine-voitor ce mi-a dat, pentru afectuosa indulgență ce mi-a arătat și a-l asigura de devotamentul meu nemărginit întru împlinirea datoriei.

Vă rog, d-le președinte, să primiți înalta și inalterabila mea stimă și considerațiune. — P. Grădișteanu.

Cum se vede din cuprinsul acestei scrisori, pe d-l Grădișteanu l'a supărat purtarea secretarilor senatului, cari s'au pus în grevă pe vremea demisiunii d-lui Sturdza. D-l Grădișteanu voia să convingă și să înduplece și pe d-l V. A. Ureche, al doilea vicepreședinte din senat, ca să-și dea asemenea demisia, dar d-l Ureche, care e contrar principiului de a se juca în mod ușoratic cu demisia dată astăzi, pentru a o revoca mâine, — a refuzat a intra în acest joc.

După exemplul dat de d-l Sturdza nu începe nici o încheiere, că și d-l Grădișteanu tot așa va rămâne și mai departe vicepreședinte al senatului român, cum a rămas dl Sturdza președinte.

Dl Nic. Fleva, sătul de jocul ce se face între guvern și dl Sturdza, mai ales înșă pentru a împiedeca o nouă venire a dlui D. A. Sturdza la putere, va începe campania de

reșturnare în contra actualului guvern. În curînd va fi lansat manifestul fleviștilor către țeară.

Prin acest manifest fleviștii anunță o mare întrunire publică în capitală pe Duminică, întrunire de protestare în contra legii patentes și a timbrului; trimiteri de delegațiuni de negustori din toată țeara la cameră spre a protesta în contra acestor legi; o serie de întruniri prin cele cinci colorii ale capitalei; o serie de întruniri în Ploști, Craiova, Brăila, Galați, Iași și Botoșani; o delegațiune de negustori la Palat; un meeting cu delegați din provincie în capitală.

Manifestul se va încheia printr'un apel la zdrobirea — sturdiștilor.

Armistițiul legat între domniul Aurelian și Fleva e desăfăș, și lupta se începe dar' de nou. Dl Aurelian va trebui să se hotărăască iute și de grabă: ori cu Sturdza, ori cu Fleva, — pentru-că cu ambii probabil nu va merge.

Știrea despre moartea fostului ministru de externe Alex. Lahovari a produs o adîncă și dureroasă impresie în toate păturile sociale din România. Cluburile conservatoare și constituționale din București au arborat steag negru în semn de doliu, asemenea și redacțiile ziarelor conservatoare. Când știrea s'a comunicat la Palat, M. Sa Regele a rămas viu afectat. Afîț „Timpul” cît și „Epoca”, foi conservatoare, apar încadrate în negru.

Asupra boalei de care suferea regentatul om de stat Alexandru Lahovari, ni-se comunică următoarele detalii:

Cînd în ultimele zile ale lunii Oct. anul trecut, Alexandru Lahovari a părăsit țeara, pentru a se duce în străinătate, a consultat — în trecerea sa prin Viena — pe somități medicale de acolo asupra maladiei de care suferea.

Diagnoza pusă a fost osificarea arterelor. Lui însă s'a comunicat că se găsește într-o stare excesivă de nervozitate, recomandându-i se repaus absolut, timp de doi ani și viliagatură în sudul Francei.

Lipsa de detalii asupra ultimelor momente ale ilustruului bărbat, face pe cei mai de aproape ai defunctului, din București, se crede, că aceasta a fost cauza neașteptatului și prea timpuriului sfîrșit, pe care îl deplînge România.

REVISTA PRESEI.

Presa română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 53) vorbește despre pregătirile ce se fac pentru blocada pacifică și despre declarațiunile ministrului francez de externe, făcute în senat, apoi despre pofta de război a Grecilor și încheie:

„Au fost luați peste picior Grecii, dar ei pot ușor, dacă vor fi încapățînați până în sfîrșit, să tragă o dungă bunicică peste socoteala „procederei unitare” a puterilor, ce s'a pus în prospect.”

Dreptatea (nr. 52) se ocupă cu elementele, din cari e compus partidul guvernamental, în care „nu domnește aderența la principiu sau convingere, ci un fel de legătură de cîcioc”. Constată, că br. Báffy „dispune nesimțit de o mare majoritate în dieta țării, dar” nici-decît — necondiționat. Contra-condițiunea este mai înălțîi conștient, apoi începe vorba de convingere, principiu, solidaritate etc. etc. Dieta prezintă este numai la începutul actualului său period, până la finea periodului, de cumva va muri „de moarte bună”, cine știe ce grandioase supinderi va mai procura țării! —

Fantasia poetului în una din scenele finale ne prezintă aceea lume a unui viitor îndepărtat, cînd omenimea pare a fi ajuns către finea căiei lungi, pe care a avut să o pîrcească în decursul milioanelor de ani cît i-a fost dat să stăpînească planetul nostru.

În lumea aceasta perfectă la aparență dar' înfiorător de rece și monotonă în internul ei, doar' singură știința mai dominează peste omenimea îmbătrînită.

Familia, patria, iubirea, amicitia și în genere ori-ce chestiune de inimă a dispărut și apar numai ca niște prejudeții ridicule al unui trecut barbar.

Au dispărut neegalitățile, nu-i nime bogat și nime sărac, toți oamenii sînt îmbrăcați la fel și numai de pe numărul ce-l poartă unui ficare poți cunoaște pe cutare individ dintre celelalte mașinării mișcătoare.

Funcțiunea de mai mare e în mîna savanților, cari guvernează omenimea din cărțile lor pline de înțelepciune.

Poetul ne prezintă chiar scena aceea cînd un savant bătrîn ține judecată peste oamenii adunați în giurul său. Înainte-i stă o femeie ținînd de mîna un copilăș. Bătrînul n'a rostit deja grozava sentență și 2 oameni se apropie de mamă, ca să-i ia odorul, căci a ajuns la etatea aceea la care după cărțile învîțărilor trebuie crescut în institute publice,

O întîmpinare.

Primum următoarea scrisoare:

Sibiu, 19 Martie n. 1897.

În raportul ce l-ați publicat în nrul 53 al „Tribunei” despre adunarea generală extraordinară a comitetului municipal sibian, ținută la 16 n. l. c., se afirmă, că noi, ca biuron al clubului municipal român, am fi convocat pe membrii români la o ședință, la care apoi noi nu ne-am fi prezentat.

Raportul d-voastre nu numai că nu este exact (? Red. „Trib.”) dar' mai poate da ansă și la interpretări false.

Din acest motiv ne luăm voe, în conformitate cu starea reală a lucrului, a constat:

1. Că noi am convocat pe membrii români ai congregațiunii la ședința clubului municipal român, care ședință s'a și ținut Sămbătă în 13 n. l. c., la care am și participat amîndoi și unde s'au și luat dispozițiunile necesare în privința procederei în congregațiune.

2. Că tot în aceea ședință a clubului municipal român, am anunțat, că la congregațiunea din 16 n. l. c. înainte de amea zi nu vom putea participa reținuți fiind ambii prin afaceri advocațiale.

Preda m. p. Dr. N. Vecerdeea m. p.

Observăm numai, că raportul nostru, un membru al congregațiunii, n'a voit nici-decum să constateze absența domnilor Preda și Dr. Vecerdeea dela ședința clubului român, ci dela ședința congregațiunii. Astfel raportul este exact.

CRONICĂ

Sibiu, 19 Martie n. 1897.

Dela curtea română. Principele Ferdinand și marele duce de Hessa au plecat Marți seara la orele 5 și 50 la Berlin. M. S. Regele, M. S. Regina, principesa Maria și marea ducesă de Hessa au condus la gară pe principele Ferdinand și pe marele duce de Hessa. Moștenitorul României va reprezenta pe Regele Carol la sărbările centenarului nașterii împăratului Wilhelm I.

Nou proces politic. Măne se va pertracta la tribunalul de aici un nou proces politic, pe tema veche de „glorificarea crimei de agitațiune”. Acusat e dl Emanuel Bege, paroch gr.-or. în Zlatna. Substratul procesului datează de prin 1894, cînd jăcusatul, la un ospăt, într'un toast pentru socul mare, se pretinde că ar fi amintit și de martirii întemnițați. La proces vor fi mai mulți martori români.

Acte perdute. „Bukarester Tagblatt” primește din Orșova știrea, că un pachet adresat uneia dintre legațiunile diplomatice din București, s'a pierdut pe posta dintre Buda-pestă—Orșova. Pachetul conținea acte diplomatice de mare valoare. Disparițiunea pachetului s'a observat numai la Orșova.

Greva lucrătorilor agrari. Se știe, că la ultimul congres al lucrătorilor agrari din țeară, cei adunați s'au plîns amar de soarta lor vitregă, declarînd greva de unicul mijloc, care le mai poate ajuta în situația lor. Deja atunci s'a accentuat prin foi, ce urmări grave ar avea pentru părțile respective ale țării o asemenea grevă. Acum se anunță din Bichiș Ciabă, că lucrătorii n'au amenințat numai cu greva, ci că se pregătesc din răspuțeri să o declare. Societatea agronomică maghiară s'a ocupat cu chestia aceasta, hotărînd ca în cas de pericol să

Femeia mamă însă se împotrivesc cu desperare și cearcă să-și apere copilul cu slabele-i puteri.

Copilul meu! copilul meu! cu sângele meu propriu te-am nutrit.

Care putere va cuteza să rupă această sfîntă legătură!

Estă ultimele cuvinte pe cari le pune poetul în gura femeiei, care nici acum nu a înțetat a fi mamă, ear' a fi mamă în ori-ce limbă de pe pămînt acum și în vecii vecilor nu poate să însemne altceva decît a iubi și earși a iubi.

Profundă pricepere a naturii omeniești se cuprinde în scena aceasta mișcătoare și to-odată ea ne dă un puternic argument în contra acelor reformatori sociali, cari cred că numai pe ruina familiei și a sentimentelor legate de ea se poate zidi societatea viitorului visată de creerii lor infernabile.

(Va urma). Valer Moldovan.

Aforisme politice.

— Una la zi. —

Ochii politicienului nechemat i-se pare fiecare trăsătură de față în joc, ca-și cînd ar fi sfîrșitul jocului. Bismarck.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

ULTIMAT.

Cînd e prima zi a lunii,
Creditorul, diplomat,
Înțelege rostul vremii,
Și-ți declară — ultimăt!

Ascanio.

ȚIE.

Ca o mare fără margini
De plăceri a ta privire,
Strălucea de farmec plină
La a noastră despărțire.

Și eu trist, cu ochi-n lacrimi,
Ți-am zis ultimul cuvînt;
Ah! de ce-n aceea mare
N'am găsit al meu mormînt?!

II.

Hotar să pun la ce deplîng,
Cînd tu-mi resai în mîinte,
Ar fi ca inima să-mi frîng,
S'o pun între morminte.

ceară orînduirea puterii de prisos a armatei la munca secerişului. — Și totuși trăim în „felicita Ungarie“!

Lățirea nazarenismului. Din Bechi-cherencu-mare se telegrafează foilor ungurești, că în comuna Cerna din comitatul Torontal, 12 familii, până acum gr.-or., au trecut zilele acestea la nazarenism și că o mulțime de alți locuitori vor urma pilda aceasta. — Am voi să știm, luat-au autoritățile noastre bisericesti de pe acolo măsuri față de aceste apariții îngrijitoare?

Teolog — sinucigaș. În Zehlendorf (Germania) a provocat mare senzație sinuciderea unui tânăr teolog protestant. În scrisoarea lăsată în urmă, nefericitul zice: „Am depus lăsatându-mă examenele teologice atât de iute, cum numai s'a putut. După aceea m'am prezentat la Veneratul Consistoriu, unde m'i-s'a spus, că nu mai puțin de 350 de inși au să fie aplicați înaintea mea. Această lipsă de perspectivă m'a făcut nebun și de aceea m'am despărțit de viață“.

Alt scandal „patriotic“. Pare că blăstămul lui D-zeu planează asupra onorabililor părinți ai țării. Nici bine nu s'a terminat faimosul scandal Morzeány, și eată, că altul îi urmează. *Hazánk* a publicat zilele acestea un articol, care aruncă negre umbre asupra caracterului lui Pichler G., dep. kossuthist. Articolul susține, că Pichler în calitate de secretar privat al lui Kossuth Ferencz și de șef-administrator al foii acestuia „Kossuth Hirapja“ a defraudat o sumă mai mare de bani. Afând despre lucru Kossuth a concediat pe Pichler, dându-i ultimul sfat de a nu-și lua sarcini împreunate cu administrarea de bani străini, ci de a rămâne pe cariera politică (!) Articolul lui „Házánk“ publică mai multe părți din scrisoarea de 16 pagini, ce ar fi scris-o Kossuth lui Pichler. Acesta a tras la răspundere redacția „H.K.“, care a numit ca autor al articolului pe *Wallez lenő*, colaborator la „Kossuth Hirapja“. Martorii lui Pichler au cerut satisfacție dela Wallez; acesta a negat orice satisfacție cavalerescă. În urmăre Pichler a insultat faptic pe Wallez. Kossuth Ferencz a publicat prin ziare o scrisoare către Pichler, trimbrând cele scrise în „H.K.“ de neadevăruri și numind pe Pichler amic al său, în care are toată încrederea. În urma refuzului lui Wallez de a duela, Pichler a provocat la duel pe un redactor al lui „H.K.“, Iancsó Dazó, care a dat la tipar articolul. Acesta a și primit provocarea.

Proces de milioane. Nu de mult a răposat în Galizia bocotanul conte Victor Barnorowski, testând averea sa de 10 milioane florini în scop de a se întemeia în Galizia muzeuri, școli și fundațiuni de binefacere. Familia contelui, în frunte cu contele Włodzimierz Barworowski, a pornit acum proces pentru moștenire, pe cuvânt că defunctul a fost bolnav de creeri și astfel testamentul l'a făcut în stare de inconștiență.

Dramă pe mare. Nici fantasia unui romancier de renume n'a creat un caz atât de îngrozitor, ca și cel povestit de niște călători ai vaporului *Prins Willem*, care circula între Amsterdam și India vestică. „Pe când treceam pe lângă insulele azovice“ — povestesc călătorii — „deteram de ruinele unei băni, pe care valurile o aruncau încocoace și încolo. Căpitanul nostru, presimțind lucruri rele, se apropiă cu marinarii și cu câțiva pasageri, de barcă, s'au văzut ce-i. O privescote grozavă! În adrobita cameră a băncii aflăram trei cadavre; unul era încă pe deplin întreg, alba piea fi de vreo-o zi. Pe celelalte le roșese un căne, care cu desăvîrșire slăbit se fărâșia de pe un cadavru pe celalalt. În servicii funebreale cufundăram cadavrele în mare, ear' cănele li luăram cu noi. Din actele din barcă am știat, că ea se numea „Ulf“, și că anul trecut, în 18 Noemvrie, a plecat, încărcată de lemne, dela Pensacola la Londra. În 25 Decemvrie a fost ajunsa de o furtună grozavă, care a măturat de pe bord 9 oameni. Șase săptămâni a fost purtată barca de valuri, fără a se fi întâlnit cu vreo corabie. Bietul căne, deși l'am grijit bine, s'a stins peste 2 zile“.

Cinci milioane pagubă. Din Zürich se anunță, că s'a statorit deja oficio pagubă căsunată societății căilor ferate helveticene de nord prin greva lucrătorilor terminată deunăzile. Lucrătorii s'au abținut dela muncă numai două zile și aceste două zile de nelucrare au adus societății o pagubă de 5 milioane de franci.

Încă o deținare. Chestia defraudării comise în principalul depou de tutun din Viena a luat o nouă față. A fost arestat și controlorul depoului, Ioan Piche, cel mai înalt funcționar după defraudantul *Foschum*. Piche e bănuțat a fi părtaș în defraudările șefului său. Bănuțat mai e și marele traficant *Löv*, care asemenea a fost arestat.

Nouă vase de războiu. În vremea din urmă puterile europene pun deosebit pond pe dezvoltarea puterii lor maritime. Deși pe acest teren monarchia noastră stă încă departe de celelalte mari puteri, totuși puterea ei maritimă s'a înmulțit în anii din urmă cu câteva vase de războiu, și cu câțiva încrucaștori și torpilor. De prezent ear' se pregătesc în fabricile noastre de corăbi două vase de războiu. Cel mai mare vas dintre aceste două va avea 6100 tone și va fi prevăzută cu mașini de 8600 puteri de cai și cu 20 de tunuri. Cu privire la mărimea acest vas va fi al patrulea în flota noastră. Cele mai mari vase de războiu al monarchiei sunt „Tegetthoff“, cu 7300, Custozza cu 7060 și „Prințul de coroană Rudolf“ cu 6870 de tone. Mașinile noului vas de războiu vor fi cele mai tari între toate vasele de războiu ale monar-

chiei. Al doilea vas de războiu, ce e în clădire, are 2200 tone și e prevăzută cu mașini de 5000 puteri de cai și cu 12 tunuri. Cu excepția vaselor „Satellit“ și „Tiger“, acest vas va fi cel mai sprinten între toate vasele de războiu ale monarchiei.

Știri mărunte. Vaporul „Utrecht“ din Rotterdam, în urma unei groaznice furtuni, s'a cufundat la 5 l. c., împreună cu 36 marinari și numeroși pasageri. — În ținutul *Pinar del Rio* (Havanna) un tren militar spaniol a fost aruncat în aer, cu dinamită, într-o prapăstioasă strîmtoare; 250 morți și răniți. — Autorul furtului de giuvaere ale lui Plater din Viena a fost prins în persoana unui tânăr meșteșugar. — Celebra artistă *Bianca Bianchi* s'a logodit cu directorul teatrului din Hamburg, *Polkin*, care a inițiat-o în cariera de artista.

Posta redacțiunii.

Correspondenții în München. — Mulțumite. Te rugăm să continui.

„Sarcastini“ în Făgăraș. De ce te ascunzi și față de noi sub astfel de pseudonime? Nu îți că scri-sori neisclăite nu se iau în considerare?

„Un pas spre bine“ în Făgăraș. După ce faci prea puțin raport și prea multe reflexiuni — ba te-a și prevenit cineva — nu se mai poate publica.

Traian. Din sonetele trimise vom publica unul: „Eminescu“.

ECONOMIE.

Aviz.

Împărțire de pădureți.

Vestim prin aceasta pe membrii „Reuniunii române de agricultură“ din comitatul Sibiului, cum și pe conducătorii grădinilor (de pomi) școlare, că subscrisul comitet va distribui la cerere și în mod gratuit pentru doritorii de a cultiva pomi 800 pădureți cireși, 2500 meri, 1500 peri, 1000 pruni de Bistrița și 300 gutăi.

Pădureții se pot lua în primire pe lângă o simplă adeverință Marți în 11/23 Martie între orele 11—1 m. c. dela locuința subscrisului presid. (Strada Schevis).

Sibiu, 18 Martie 1897.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“

Demetriu Comșa, Victor Tordășianu, presid. secretar.

Mai nou

Autonomia Cretei.

Admiralii corăbiilor au publicat proclamația referitoare la autonomia Cretei sub suveranitatea Sultanului. În proclamație se zice, că puterile vor folosi toate mijloacele pentru organizarea unei astfel de autonomii, care să liniștească spiritele, să asigure libertate pe seama tuturor locuitorilor, fără deosebire de rasă și lege, și să le facă posibilă folosirea averei, precum și dezvoltarea izvoarelor de câștig.

Puterile așteaptă, ca cuvântul lor să fie înțeles. Pe seama Cretei se deschide o eră nouă; se depună dar toți armele. Puterile voesc pace și liniște. În cas de lipsă vor avea atăta autoritate, cu se împună respectarea deciziunilor lor, de aceea cer conlucrarea atât a creștinilor cât și a musulmanilor la crearea operei, care promite Cretenilor pace și bunăstare.

Blocarea.

Puterile au început Mercuri blocarea pacifică. Corăbiile Greciei s'au retras din apele Cretei, rămânând pe insulă numai trupele, sub comanda colonelului Vassos, care se zice că asemenea e revocat deja, și va părăsi Creta. Grecii sînt indignați de purtarea Rusiei, care i-a lăsat în baltă.

Semn îmbucurător.

O depeșă oficioasă din Roma dela 17 c. spune:

„Ministrul de instrucțiune publică *Gianturco* a ținut azi-seară înaintea alegătorilor sei din Isernia o vorbire, în care a accentuat, că relațiunile în mod considerabil îmbunătățite ce există acum între Franța și Italia datează dela încheierea convenției consularo-comerciale între cele două state pri-vitor la belicatul Tunisului“.

La timpul seu am scos la iveală importanța acestui act, privindu-l atunci încă drept punctul de plecare al unei evoluții ce poate duce până la deplina înțelegere politică între aceste state.

Tribuna Literară.

Cuvintele străine în limba română

de

Radu Cupariu.

(Urmare).

E evident deci, că chestiunea patriei limbei vechi slavone e de o capitală importanță pentru stabilirea istoriei limbei române.

Ear' încă pentru patria limbii vechi slavone cu *en* și *en* nasal, chiar limba maghiară e cea mai eclatantă dovadă. Anume Maghiarii n'au fost nici odată în Balcani și totuși în limba lor peste măsură îmbogățită de cuvinte slave, *en* și *en* nasal sînt redatate cu *en* și *en* din e. v. slav. *somboton*-maghiarul a făcut *szombat*; din *seno* — *széna*; din *rend* — *rend*.

După constatăriile lui Wolf etc. limba veche slavică era vorbită în Panonia și în Bănat, ear' nici de cum în Balcani. Marachaniți, cari oau vorbit, au dispărut în elementul maghiar și românesc. Prin urmare continuitatea Românilor pe malul nordic al Dunării nu suferă nici o îndoială.

Considerând, că deja în Dacia străbună erau Slavi, istoria influențelor limbei slavone asupra formațiunii limbei române, se poate schița în modul următor:

- urme străvechi slavone.
- influențe vechi slavonă.
- influențe ulterioare slavone.
- influența idiomelor slavone bisericești.

În decurs de grele și lungi timpuri a durat influența elementelor slavone asupra limbei române. Deja lângă leagănul limbei române așă zicînd sta maștera slavonă și până la deslințarea imperiului bulgar, limba sonoră română a avut parte de o educațiune robustă dar în direcțiune rea, din partea limbei slavone. Doicirea limbei bisericești slavone însă a durat și mai departe până la 1642, când după o încercare și luptă puternică de aproape 200 de ani, s'a introdus și în biserică limba română.

E absolut neadevărat ceea ce susțin unii neexperți că folosirea limbei române în biserică ar dată dela Rákoczy. Unde era Rákoczy și tot protestantismul pe timpul codicelui *voronețian* și al celui Schein.

Nu este nici un timp dela epoca lui Ly-dovic, în care Românii se nu se fi născut a validității limba română în biserică.

Dar nu numai limba slavonă, ci și cea elină a avut influență asupra dezvoltării limbei române. Deja Dacii vechi, Thracii și Albanii au fost expuși fără îndoială unei influențe puternice lingvistice din partea limbii eline, care pe atunci se afla pe un pedestal, cultural foarte înalt. Grecescul „*martiros*“ Românul îl redă cu *martor*. Dacă acest cuvînt ar fi împrumutat imediat din elină atunci lui „*martiros*“ i-ar corespunde *martir* în românește. Din grecescul „*trvgos*“ noi am făcut *strug*, azi fusé numai în plural se întrebuințează: *struguri*. Dacă acest cuvînt l'am fi luat numai mai tîrziu, când înșiși Grecii pronunțau pe *v* ca *z*, la tot cazul în românește am fi zis *strig* și *striguri*, ear' nu *struguri*. În decursul influențelor ulterioare grecești, care mai ales în epoca tristă fanariotă iese la iveală, lui *v* ti corespunde în-tradever *z*.

E importantă în limba română și chestiunea sunetului *th* (thita) Românii macedoneni în dialectul lor, au luat acest sunet, precum l'au auzit, din limba nouă elină. Pronunțarea acestui sunet nu e nici *th*, nici *s*, ci o medie între aceste două sunete. Cuvîntul grecesc „*themeion*“ Românul macedonean îl pronunță: *demelie* ear' în România și Transilvania se zice simplu: *temelie* (temeiu). Așadar acest cuvînt a trebuit să ajungă la Românii cari locuiau pe malul nordic al Dunării, atunci, când nu exista încă noua pronunțare grecească, ci se alipiau de vechiul sunet *th*.

Influența grecească asupra limbei române are deci două epoce deosebite:

- urme străvechi grecești.
- influența culturală mai nouă.

(Va urma).

Informațiuni.

O scriere militară. Ni-s'a trimis: „O propunere de organizare militară“. — Conferință ținută la Roman, în sala clubului militar, în Martie 1896, de locotenent-colonel G. D. Teșanu, șef de stat major al diviziei 7 infanterie. — Roman, tip. Levu Eriedmann. Este o broșură de 51 pagini 8°.

Bibliografie.

La librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află următoarele cărți:

„Memorial“, Arhiep. și Metro-politul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea	fl.	1.30
„Doina“, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu	„	—28
„Critice“ 1867—1892, de Maior-sescu. Vol. I. și II. a 2 fl. — cr. „Poveștile Bănatului“, de Că-tana	„	4.—
„Literatura popor. română“, de Gaster	„	—30
„Introducere în Cărțile Testa-mentului vechiu și nou“, de Dr. Iuliu Olariu	„	2.50
„Cersitorul“, dramă în 2 acte de Livescu	„	—50
„Studii Critice“, de Ghera. Vol. I. și II. a 2 fl. 20 cr.	„	4.—
„Higiena română“, de Dr. Leo Murășianu	„	1.—
„Izvoade“, de Demetrescu	„	4.—
„Trandafiri și vioarele“, de Pop-Reteganul	„	—60
„Din Moldova“, schițe de Ko-tzebue	„	1.—
„Floarea din Firenze“, de Li-vescu	„	—50
„Istoria Românilor sub Mi-hail-Vodă-Viteazul“, de Ni-colau Bălcescu	„	2.—
„Trăvnițe“, 10 piese Slovești Vol. I. și II. a 1 fl. 50 cr.	„	3.—
„Scrierile părinților aposto-lești“, de Dr. Iuliu Olariu	„	—70
„Merinde dela școală“, de Popa	„	—60
„Despre influența împregiu-rărilor“, de Panate Zosin	„	—50
„Memorii din timpul război-ului“, de Georgescu	„	—88
„Pui de lei“, poezii eroice, de Neniescu	„	1.—
„Ediție de gală	„	2.—
„Fosii“, de Macedonski	„	2.—
„Copii de pe natură“, de Ne-gruzzi	„	1.50

La comanda de din afară se se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 2° cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

„Naționalitatea“. Societatea noastră „Tipografia“ a scos într-o elegantă broșură interesantul studiu de *Max Nordau* despre „Naționalitate“. Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor nostri; limbajul frumos, în care „*Rosmarin*“ al nostru a știut să-l îmbrace e gustat deja de cetitorii nostri, căci în „*Tribuna*“ s'a publicat mai întâiu. V vorba era numai, ca interesantele observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână res-firate prin atâția numeri de ziar, ci să fie colectate într-un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a împlinit-o „*Tipografia*“ când a rețipărit articolul din „*Tri-buna*“ în broșura de față. În estensiune de 40 pagini, tipărit frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria „*Tipografia*“ soc. pe acțiuni în Sibiu.

Calendarul zilei.

20 Martie n. 1897

Italian: C. Pr. Teoflact.

Gregorian: Nichita.

Soarele: răsare 6 01, apune 6 59 m.

Buletin meteorologic.

Din țeară 18 Martie n. 9 ore dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmo-sf. în mm.	Tempera-tura Celsius	Vântul direcția	tura
Budapesta	762	— 2.4	—	—
Sătmár	768	— 4.8	SV	1
Cluj	762	— 3.4	S	2
Orșova	764	— 3.3	VS	3
Arad	763	— 1.1	NV	1
Panciova	762	— 3.7	SV	4

Sosți în Sibiu.

În 19 Martie n. 1897.

Hotel „*Imperatul Romanilor*“. A. Wolner din Winer-Neustadt, volagior. Weyer din Viena și E. Korber din Csik-Somlyo, profesori. Auner și O. Miller, ingineri din Mediaș. A. Schnell, oficial din Brașov. P. Adler, neguțtor și Dr. Wellner medic de dinți din Budapesta. Raith, locotenent din Sebeș-săsesc. Morgenstern și B. Weiss din Viena. Cernitzky din Buda-pesta. M. Taussig și H. Unger din Vilány, comercianți. M. Herzog din Arad. D. Fridrigger din Cluj. G. Con-stantin din Graz. A. Singur și Schosberger din Viena. M. Nagy din Oradea-mare și P. Sell din Stuttgart, vo-jagiori.

Hotel „*Neurhrer*“. Picoloni și V. Bauer din Triest. Talamin, Upenite și Zimmermann din Fiume, K. Schwarz și M. Weinfeld din Budapesta, toți înre-prinzători. Schmidt, voagior din Graz.

Hotel „*Meltzer*“. A. Stein, privatier din Esseg. E. Iozsa, pre-t din Zlatna, R. Iuna, sub-locotenent din Vinerea.

Teatrul orașenes în Sibiu.

Sâmbătă, în 20 Martie 1897.

La cererea mai multora:

„*Reprezentare de adio*“:

„*Graf Waldemar*“.

Dramă în 5 acte de Gust. Freitag.

Începutul la 7 ore seara.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 18 Mart. n. 1897.

Săminte		Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo	
			dela	până		dela	până
Grâu							
Bănățesc nou		77	8.05	8.15	78	8.15	8.27
Grâu dela Tisa	"	77	8.20	8.25	78	8.25	8.30
Grâu „Pesta	"	77	8.15	8.20	78	8.20	8.25
Grâu de Alba-Reg.	"	77	8.25	8.30	78	8.25	8.35
„Bacica	"	77	8.25	8.30	78	8.25	8.35
Grâu ung. de Nord.	"	77	—	—	78	—	—
Săminte, vechi ori noue		Solul	Calitatea per Hect.			Prețul per 100 chilogr	
						dela	până
Săcară			70—72			8.65	8.70
Orz		de nutreț	60—62			4.—	4.85
" "		de vinare	62—64			5.10	5.90
" "		de bere	64—66			6.50	8.—
" Ovăs		—	82—84			5.70	6.25
Cucuruz (porumb)		bănăț.	—			8.45	8.52
" "		de altă sezo	—			9.80	9.45
" Meiu		—	—			11.75	12.00
" Hrîșcă		—	—			5.80	0.60
Marți pe marș.	Grâu	Sept.-Oct.	—		—	—	—
	" Cucuruz	Mart.-Apr.	825		825	—	—
	" Ovăs	Mart.-Iun.	889		889	—	—
	" "	Iulio-Aug.	—		—	—	—
	"	Mart.-Apr.	598		598	—	—
	"	Oct.	—		—	—	—
Produse diverse		Seini				Cucuruz	
						dela	până
Prețul pe 100 chilograme.	Săm. de trif.	Lucernă ungurească	45.—	50.—			
	" "	roșie	35.—	40.—			
	Oleu de rap.	rafinat	—	—			
	Uns. de porc	dela Pesta	54.—	54.50			
	" "	dela țeară	—	—			
	Slănină	svântată	55.—	56.—			
	" "	afumată	—	—			
	Sân	—	—	—			
	Prunc	—	—	—			
	Lictar	slaven, nou	19.—	19.50			
	" "	bănățesc	17.—	17.50			
	Miere	brută	—	—			
	" "	galbînă străcurată	—	—			
Ceară	de Rosenau	—	—				
S p i r t						Bani	Marți
Brut, pentru rafinare						14.75	15.—
Rafinat, pentru comercianți mari						52.50	58.—
Brut, " " "						50.50	51.—

Cursul pieții din Sibiu.

Din 20 Martie n. 1897.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.46	vînd.	9.50
Lire turcești	„	10.55	„	10.65
Imperiali	„	9.50	„	9.55
Ruble rusești 100 a	„	126.5	„	127.25
Galbeni	„	5.80	„	5.85
Napoleon-d'ori	„	9.18	„	9.53
„ <i>(rusești)</i> “	„	9.46	„	9.50

Bursa de Budapesta.

Din 18 Martie n. 1897.

Renta de aur ung

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda” de Bodok

care după experiențele făcute s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficientă și plăcută mai ales: la **conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a bătăii udului și ale organelor respiratoare** etc. [292] 19-100

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul său mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Depositar în Sibiu, Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Segesváry és társai, Déva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov depozitar propriu strada Căldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de-adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA”:

Josef György,

(comit. Hâromszék). Bodok. (Transilvania).

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC
ÎN
ECONOMIA RURALĂ
compus de
cel 12 prețuri întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRIILE

de
Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

Tocmai a apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu:

CESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR
ȘI
MODURILE SOLUȚIUNII SALE
ÎN
UNGARIA
DE
AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

La „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII
DE
EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE

IACOB AFIN NICOLESCU.
Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 78 cr.)

Această carte a fost recomandată de către Ex. Sa Metropolitul Victor Mihail de Apșa printr'un circular special.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

a
bucătăriei

române, franceze, germane și maghiare cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (dela 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

Stofe veritabile de Brünn.

6 bucătă de 3-10 metri,
destulă pentru
un rînd întreg
pentru domni costă
numai

fl. 3.10 din veritabilă lână bună
fl. 4.10 din veritabilă lână bună
fl. 4.80 din veritabilă lână bună
fl. 6.— din veritabilă lână mai bună
fl. 7.75 din veritabilă lână fină
fl. 9.— din veritabilă lână mai fină
fl. 10.50 din veritabilă lână foarte fină

lână
curată de
oaie.

O bucătă pentru un rînd negru de salon 10 fl.

Stofe pentru pardisii, loden, peruvienne, doskings, stofe pentru oficanții de stat ori de trenuri, cele mai fine kamgarnuri și cheviots etc. se expediază pe lângă prețurile de fabrică dela reala și prea cunoscută de solida [766] 8-24

Magazină de fabrică **Kiesel-Amhof în Brünn.**

Mustre gratis și franco. — Spedare conform mustrelor.

Spre observare! P. T. publicul se face atent, că stofele se procură cu mult mai ieftin comandate direct, decât prin intervenirea comercianților. Firma Kiesel-Amhof în Brünn trimite toate stofele pe lângă prețurile adevărate de fabrică fără adăugarea rabatului pentru croitori, care păgubește foarte mult mușterii privați.

„TIPOGRAFIA”, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

„Iubire”, *poesie* (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
„Dan”, *roman*, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
„Dan”, *roman*, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.
„Din goana vieții”, ediția III. (1895) fl. 1.75.
„Din goana vieții”, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
„Icoane sterse”, *nuvele*, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
„Un an de luptă”, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

„Cel mai nou volum de nuvele:”

„În viltoare”, *nuvele*, editura Mișcoșescu 1896 fl. 1.—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit

de cuverte, cerneală, recuise de scris,
ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuează repede.

Bilete de vizită

după plac și cerere

Mare deposit

de hârtie de scris și concept, precum și hârtie fină
de epistole
cu plicuri în casete.

Biblioteca populară a „Tribunei”

Diferite cărți științifice și literare

Elegant legate sau broșurate.

Dictionar

român-german și german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Poplăcii Nr. 15.

Librărie românească în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.